

Φόρμα Αποτύπωσης Σχεδίου Δράσης

Σχολική Μονάδα: 1ο ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΙΓΙΝΑΣ - 9520205

Σχολικό Έτος: 2024 - 2025

Ημερομηνία Εξαγωγής: 27/05/2025

Σχολική Μονάδα: 1ο ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΙΓΙΝΑΣ - 9520205

Στόχος Βελτίωσης:

Διερεύνηση και καταγραφή των σχολικών βιβλιοθηκών και της λειτουργίας τους. Η ανάδειξη του κοινωνικού ρόλου της σχολικής βιβλιοθήκης στο σχολείο και την ευρύτερη κοινότητα, καθώς και της συμβολής της στην εκπαιδευτική διαδικασία, την παιδαγωγική λειτουργία, τη συνεργατική κουλτούρα και την άρση των ανισοτήτων. Συζήτηση και προβολή προτάσεων και διεκδικήσεων των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού κινήματος. Επικέντρωση στην αναγκαιότητα ενεργών σχολικών βιβλιοθηκών, καθώς και των απαραίτητων μέτρων που πρέπει να πάρει η Πολιτεία, με αύξηση της χρηματοδότησης της εκπαίδευσης.

Σχέδιο Δράσης: Ερευνούμε, καταγράφουμε και αναλύουμε τη σημασία ύπαρξης και λειτουργίας της σχολικής βιβλιοθήκης. Τη συμβολή της στη μαθησιακή διαδικασία, στην διερευνητική προσέγγιση, στη διδασκαλία, στην φιλαναγνωσία, στη διεύρυνση της πολιτισμικής ταυτότητας των μαθητών, στη βελτίωση της συνεργατικής σχέσης μαθητών και εκπαιδευτικών.

Άξονας: Σχέσεις μεταξύ μαθητών / μαθητριών και εκπαιδευτικών

Συντονιστής Δράσης: ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΑΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙΑ

A. Σχεδιασμός της Δράσης

Αναγκαιότητα - Στόχοι

Οι έννοιες της ισότητας, της δικαιοσύνης, της δημοκρατίας, της ελευθερίας και της αλληλεγγύης αποτελούν θεμέλιο σκοπό και ταυτόχρονα ουσιαστικές προϋποθέσεις της δημόσιας εκπαίδευσης, σε αντίθεση με τον ανταγωνισμό, τις κατηγοριοποιήσεις και την επιβολή. Η επίτευξη των σκοπών αυτών, πέραν των γενικών διατυπώσεων, περνάει από την υλοποίηση συγκεκριμένων παραγόντων περιεχομένου, οργάνωσης, λειτουργίας και σχέσεων. Θεωρούμε αναγκαίο να προβάλλουμε έναν τέτοιο σημαντικό παράγοντα, όπως είναι η ύπαρξη και λειτουργία της σχολικής βιβλιοθήκης, η οποία συμβάλλει στη στήριξη των ενδιαφερόντων των μαθητών και των εκπαιδευτικών, στη διεύρυνση των γνωστικών πεδίων, στην ανάδειξη μορφωτικού κινήτρου, στην καλλιέργεια της τέχνης και της φιλαναγνωσίας, στη συνεργατική παιδαγωγική αντίληψη και επιδρά θετικά και δημιουργικά στο πλέγμα των σχέσεων τόσο μέσα στο σχολείο, όσο και στην ευρύτερη κοινότητα, συμπεριλαμβανομένης της οικογένειας. Η λειτουργία βιβλιοθήκης στο δημόσιο σχολείο, το οποίο είναι ο «τόπος» της εκπαιδευτικής κοινότητας, συμβάλλει στην άρση των κοινωνικών ανισοτήτων. Η διενέργεια έρευνας για τη σημερινή πραγματικότητα των σχολικών βιβλιοθηκών, του περιεχομένου τους και του εμπλουτισμού τους, της λειτουργίας τους, της απεύθυνσής τους, του σχετικού νομοθετικού και πολιτικού πλαισίου, κρίνεται σημαντική και απαραίτητη. Ταυτόχρονα, αντίστοιχης σημασίας είναι η συζήτηση και προβολή προτάσεων και διεκδικήσεων των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού κινήματος. Στα παραπάνω πρέπει να προσθέσουμε τη διαχρονική υποχρηματοδότηση για τη λειτουργία των σχολικών βιβλιοθηκών, των χώρων τους, του εξοπλισμού τους και του υλικού τους.

Ενέργειες & χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

1. Συμμετοχή σε διαδικτυακή εκδήλωση για τις σχολικές βιβλιοθήκες και τη φιλαναγνωσία (Απρίλιος – Μάιος 2025). 2. Ερευνητική καταγραφή της σημερινής πραγματικότητας και των απόψεων των εκπαιδευτικών (Ιανουάριος – Μάρτιος 2025). 3. Παρουσίαση ερευνητικών δεδομένων και συζήτηση γι αυτά (Μάρτιος – Μάιος 2025). 4. Έκδοση πρακτικών ημερίδας (Μάιος – Ιούνιος 2025). 5. Έκδοση ερευνητικού υλικού (Μάιος – Ιούνιος 2025).

Πόροι - μέσα - ερευνητικά εργαλεία

Για την υλοποίηση της δράσης απαιτούνται: 1. Η συνεργασία με μέλη της επιστημονικής κοινότητας που μελετούν τις διαστάσεις των σχέσεων εκπαιδευτικών/μαθητών από οπτικές γωνίες διαφορετικών επιστημών: Παιδαγωγική, Ιστορία της Εκπαίδευσης, Κοινωνιολογία, Ψυχολογία, Λογοτεχνία. 2. Ηλεκτρονική εφαρμογή-ερωτηματολόγιο καταγραφής των απόψεων των εκπαιδευτικών. 3. Ηλεκτρονική οργάνωση της υλοποίησης των δράσεων, με τη χρήση ανάλογων λογισμικών. 4. Η επισκόπηση της βιβλιογραφίας και η αναζήτηση σχετικής αρθρογραφίας και ερευνών που αναφέρονται στο ζήτημα.

Κριτήρια επιτυχίας της Δράσης

1. Η συμμετοχή των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας στις δράσεις. 2. Η ανάδειξη όλων των παραμέτρων που σχετίζονται με τις σχολικές βιβλιοθήκες και τη δημιουργική δράση, μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών. 3. Η κατάδειξη των προβλημάτων που αφορούν στην εφαρμοζόμενη εκπαιδευτική πολιτική. 4. Η ερευνητική τεκμηρίωση των αιτημάτων των εκπαιδευτικών.

Διαδικασίες αξιολόγησης της Δράσης

Η συμμετοχή στην επιστημονική ημερίδα. Η υλοποίηση του σχεδιασμού και των δράσεων. Το εύρος της κοινωνικής προβολής των ζητημάτων και αιτημάτων του εκπαιδευτικού κινήματος

Ανατροφοδότηση - Προτάσεις Σ.Ε.

Πιστεύουμε ότι οι σχέσεις μεταξύ μαθητών/μαθητριών και εκπαιδευτικών είναι πολυδιάστατες και πολυεπίπεδες και, κατά συνέπεια, δεν μπορούν να περιορίζονται στον τρόπο λειτουργίας και καταγραφής των σχολικών

βιβλιοθηκών!

Θεωρούμε ότι χρειάζεται μια περισσότερο εμπειριστατωμένη και σύνθετη προσέγγιση, η οποία θα επεξεργάζεται πολύ περισσότερες παραμέτρους των σχέσεων που αναπτύσσονται μεταξύ των μαθητών/μαθητριών και των εκπαιδευτικών, αλλά και των ποιοτικών διαστάσεων και παραμέτρων που θα πρέπει να τις χαρακτηρίζουν.

B. Υλοποίηση της Δράσης

Περιγραφή

Πραγματοποιήθηκαν χρονολογικά οι ακόλουθες ενέργειες, εκδηλώσεις, δραστηριότητες:

Ιανουάριος 2025: Διαμόρφωση εμπειριστατωμένης επιστολής προς την Πανεπιστημιακή κοινότητα (ελληνική και διεθνή), τόσο των γενικών εκπαιδευτικών ζητημάτων, όσο και του προς εξέταση ζητήματος.

15 Φεβρουαρίου 2025: Συμμετοχή σε διαδικτυακή ημερίδα με θέμα: «Ποια παιδαγωγική για την εκπαίδευση των μαθητών δημοκρατία, την εποχή της τεχνητής νοημοσύνης;» με εισηγητή τον Philippe Meurieu, Καθηγητή των Επιστημών της Αγωγής 2, ερευνητή στη φιλοσοφία της παιδαγωγικής και της εκπαίδευσης, δοκιμιογράφο και συγγραφέας. Την εκδήλωση συντόνισε η Παιδαγωγικής Ομάδας «Σκασιαρχείο», Χάρης Παπαδόπουλος.

Φεβρουάριος – Απρίλιος 2025: Εξέταση αρχείων και διατριβών από το Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών. (<https://www.ena.gr/>)

4 Μαΐου 2025: Συμμετοχή σε διαδικτυακή ημερίδα με θέμα: «Το σχολείο ως μορφωτικό/πολιτιστικό κέντρο της κοινότητας: Λογοτεχνία, φιλαναγνωσία. Ερευνητικά δεδομένα και προσεγγίσεις». Εισηγήθηκαν : 1. Βασίλης Αλεξίου, Καθηγητής ΠΤΔΕ, Καθηγήτρια ΤΕΑΠΗ/ΕΚΠΑ. 3. Χρύσα Κουράκη, Διδάσκουσα (ΕΔΙΠ) στο ΤΕΑΠΗ του ΕΚΠΑ

Απρίλιος – Μάιος 2025: Ηλεκτρονική έκδοση των πρακτικών των ημερίδων.

Γ. Αποτίμηση της Δράσης

Αλλαγές σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό (εφόσον υπήρξαν)

Οι δράσεις υλοποιήθηκαν σύμφωνα με τον αρχικό προγραμματισμό, τόσο ως προς το περιεχόμενο, όσο και χρονολογικά.

Αποτελέσματα της Δράσης

- α) Η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών με τη συμμετοχή τους στις δράσεις.
- β) Η ανάδειξη των υλικών και κοινωνικών παραγόντων που επηρεάζουν τις σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών-μαθητών/τριών
- γ) Ο γνωστικός εξοπλισμός των εκπαιδευτικών με τα αναγκαία εργαλεία θεωρητικής θεμελίωσης των συνεργατικών παιδαγωγικών μορφών διδασκαλίας και μάθησης.
- δ) Η εμπεριστατωμένη ενημέρωση των εκπαιδευτικών για την αναγκαιότητα ύπαρξης και λειτουργίας σχολικών βιβλιοθηκών ως παιδαγωγικό εργαλείο στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- ε) Η ανάδειξη προτάσεων και παιδαγωγικών δράσεων.
- στ) Η καταγραφή των παραπάνω σε ηλεκτρονική έκδοση, που διευκολύνει τη συζήτηση στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Βαθμός επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί

4 = Πλήρως

Παράμετροι που διευκόλυναν την επίτευξη των στόχων

- α) Η διαρκής συνεργασία με τους φορείς των επιστημών της Αγωγής, η δική τους διάθεση να συνδράμουν τον συλλογικό φορέα των εκπαιδευτικών.
- β) Η διαρκής επικοινωνία με τους/τις πανεπιστημιακούς δασκάλους/ες και η άμεση στήριξή τους στις δράσεις των εκπαιδευτικών.
- γ) Η συνεργασία με διεθνή συνδικάτα και η ανταλλαγή εμπειριών και αιτημάτων.
- δ) Η ανάδειξη της ιστορικής και κοινωνικής διάστασης των εκπαιδευτικών ζητημάτων, που διαμορφώνει προϋποθέσεις για αναστοχαστική δράση.
- ε) Η ανταπόκριση των εκπαιδευτικών στις δράσεις.
- στ) Η συμβολή των εκπαιδευτικών στον αγώνα για την υπεράσπιση της δημόσιας δωρεάν παιδείας.

Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν

Οι βασικοί παράγοντες δυσκολίας είναι:

α) Η απουσία διαλόγου με τον συλλογικό φορέα των εκπαιδευτικών, με ευθύνη του Υπουργείου Παιδείας, το οποίο επιλέγει τη λογική της επιβολής και του αυταρχισμού. Το γεγονός ότι οι προτάσεις και τα αιτήματα του εκπαιδευτικού κλάδου, η γνώμη και οι απόψεις των εκπαιδευτικών δεν συζητούνται, με επιλογή του Υπουργείου Παιδείας.

β) Με ευθύνη της Πολιτείας και του Υπουργείου Παιδείας δεν αντιμετωπίζονται οι σύνθετες κοινωνικές, οικονομικές, ψυχικές και εκπαιδευτικές ανάγκες, στο σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας.

γ) Τα παραπάνω σε συνδυασμό με τις συνθήκες έντονης διοικητικής πίεσης υποβαθμίζουν τις δημοκρατικές λειτουργίες και απαξιώνουν τον ρόλο των εκπαιδευτικών και εντείνουν την επαγγελματική τους εξουθένωση.

δ) Η τάση απαξίωσης, μη αναγνώρισης της Παιδαγωγικής ως επιστήμης και παρουσίας της ως μιας «διακλαδικής επιστήμης», δηλαδή ως αθροίσματος κλάδων άλλων επιστημών

Υλικό που παρήχθη ή αξιοποιήθηκε

Video 1: <https://youtube.com/live/i5bwTPkMsRs?feature=share> (gr)

<https://youtube.com/live/Fnq-HPEQAE?feature=share> (fr)

Video 2: <https://youtube.com/live/RnD4WW4jBhk?feature=share>

Πρακτικά 1: http://doe.gr/wp-content/uploads/2025/05/03-DOE-15_2-1.pdf

Πρακτικά 2: http://doe.gr/wp-content/uploads/2025/05/07-DOE-4_5.pdf

Ερωτηματολόγια ερευνητικής καταγραφής σχολικών υποδομών και χρηματοδότησης.

Επιστολές / υλικό: <https://doe.gr/%ce%b5%cf%80%ce%b9%cf%83%cf%84%ce%bf%ce%bb%ce%ad%cf%82-%cf%85%ce%bb%ce%b9%ce%ba%cf%8c-2025/>

Παιδαγωγικές ταινίες:

<http://doe.gr/%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B1%CE%B3%CF%89%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%B2%CE%AF%CE%BD%CF%84%CE%B5%CE%BF-2024/>

Επιμορφώσεις που τυχόν υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

Οι εισηγήσεις των εκδηλώσεων και οι συζητήσεις που ακολούθησαν, καθώς και τα συμπεράσματα που αποτυπώθηκαν είχαν σημαντικό επιμορφωτικό χαρακτήρα. Ιδιαίτερα το υλικό που συγκεντρώθηκε καθώς και το αρχείο των παιδαγωγικών ταινιών που έχει παραχθεί, φωτίζουν τις κοινωνικές/παιδαγωγικές διαστάσεις της εκπαίδευσης και αποτελούν σημαντική συμβολή στην ιστορία της εκπαίδευσης και της παιδαγωγικής επιστήμης.

Προτάσεις για αξιοποίηση των πρακτικών που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

Η διάχυση των εισηγήσεων της εκδήλωσης και ο πολλαπλασιασμός των πρακτικών και των προτάσεων που διατυπώθηκαν για το συγκεκριμένο ζήτημα.

Η ανάδειξη προτάσεων σχετικών με τη σχολική βιβλιοθήκη οι οποίες επιδρούν θετικά στη μείωση των σχολικών ανισοτήτων, στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και στην ανάπτυξη της φιλαναγνωσίας.

Η αναζήτηση και διερεύνηση των αναγκών προϋποθέσεων που πρέπει να περιέχει ένα Πρόγραμμα Σπουδών ενταγμένο στο πλαίσιο ενός ευρύτερου εκπαιδευτικού σχεδιασμού ενός συνεργατικού, βιωματικού και δημιουργικού σχολείου, χώρου μάθησης, χαράς και ζωής.

Δημιουργία βιβλιοθηκών σε κάθε σχολείο, με πλήρη υποστήριξη σε βιβλία και υλικοτεχνικές υποδομές και γενναία χρηματοδότηση, έτσι ώστε: α) το δίκτυο βιβλιοθηκών από μια λίστα καταγραφής χώρων και τίτλων να αποτελέσει οργανικό κομμάτι για όλη την σχολική κοινότητα, με διάρκεια, συνέχεια και συνέπεια, β) η βιβλιοθήκη από έρημος και αόρατος χώρος που λειτουργεί στο περιθώριο της πιεστικής ύλης και των εκπαιδευτικών καταναγκασμών, να μεταβληθεί σε τόπο που προάγει τη φαντασία, τη δημιουργικότητα, την απόλαυση της γνώσης και το ενδιαφέρον για τη γνώση, σε τόπο που συμβάλλει στη στήριξη των ενδιαφερόντων των μαθητών και των εκπαιδευτικών, στη διεύρυνση των γνωστικών πεδίων, στην ανάδειξη μορφωτικού κινήτρου, στην καλλιέργεια της τέχνης και της φιλαναγνωσίας, στη συνεργατική παιδαγωγική αντίληψη και επιδρά θετικά και δημιουργικά στο πλέγμα των σχέσεων τόσο μέσα στο σχολείο, όσο και στην ευρύτερη κοινότητα, συμπεριλαμβανομένης της οικογένειας, συμβάλλοντας στην άρση των κοινωνικών ανισοτήτων.

Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις στο πλαίσιο της δράσης

Το υλικό που έχει παραχθεί να κοινοποιηθεί σε όλα τα σχολεία, τους Συλλόγους Γονέων όλης της χώρας και στα μέσα ενημέρωσης.

Οι επιμορφωτικές διαδικασίες δεν μπορεί να έχουν τη μορφή των ατελείωτων μονολόγων που θα αντιμετωπίζουν ως παθητικό ακροατή το εκπαιδευτικό σώμα, αλλά να δίνουν τη δυνατότητα της ελεύθερης έκφρασης άποψης, διατύπωσης κριτικής και προτάσεων σε κάθε συνάδελφο.

Προγράμματα επιμόρφωσης με άδεια για όλους τους εκπαιδευτικούς, με θεματολογίες εστιασμένες σε πραγματικές ανάγκες, που διατυπώνονται και επιλέγονται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, με δωρεάν δημόσιο χαρακτήρα και με ευθύνη των Παιδαγωγικών Τμημάτων.

Προτάσεις για συνέχιση της Δράσης/ για νέες Δράσεις το επόμενο έτος

Περαιτέρω επεξεργασία και ποιοτική μελέτη της αποτύπωσης των απόψεων των εκπαιδευτικών για τις συνεργατικές παιδαγωγικές πρακτικές και το ρόλο των σχολικών βιβλιοθηκών. Πώς οι συνεργατικές παιδαγωγικές ενισχύουν ουσιαστικά τις διαπροσωπικές σχέσεις στο σχολείο.

Περαιτέρω ανάπτυξη της συνεργασίας με μέλη της επιστημονικής κοινότητας που μελετούν τη φιλαναγνωσία, τη λογοτεχνία, την Τέχνη και τη σχέση τους με την παιδαγωγική.

Παρουσίαση και συλλογή παιδαγωγικών δραστηριοτήτων με επίκεντρο τη σχολική βιβλιοθήκη ως μορφωτικό/πολιτιστικό κέντρο της κοινότητας.